

ท้อไอเสียน

เทอร์โบ

ข้อเขียนของ “เทอร์โบ” ครั้งนี้อยากจะขึ้นต้นด้วยสุภาษิตชกบทหนึ่ง
แต่นึกอย่างไรก็นึกไม่ออกว่า มีสุภาษิตไทยบทไหนที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะเขียนใน
เดือนนี้

แต่นึกถึงสุภาษิตจีนอยู่บทหนึ่ง คือ “งานเลี้ยงย่อมมีวันเลิกลา”

เมื่อนึกสุภาษิตไทยไม่ออก ก็ใช้สุภาษิตจีนก็แล้วกัน เพราะไทยจีนก็ใช้ใครอื่น
เป็นพี่น้องกัน วาจันเถอะ

ครับ “เทอร์โบ” กำลังพูดถึงเรื่องการเกษียณอายุราชการ

เพราะอาชีพของ “เทอร์โบ” นั้น คือ อาชีพข้าราชการ

“เทอร์โบ” รับราชการมานาน นานเสียจนไม่นึกว่าจะนานถึงเพียงนี้

เพราะเริ่มรับราชการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 ถึงตอนนี้รวมแล้วก็ราว ๆ 36 ปี

แต่ก็เป็น 36 ปี ด้วยความภาคภูมิใจในอาชีพข้าราชการ

แม้ว่าในบางครั้งจะเจอมรสุม เมื่อยล้า และไม่สบายใจบ้าง

แต่สุดท้ายก็ไม่มีปัญหาเดินหน้าต่อสู้อรับราชการด้วยความอดทนตลอดมา

อาชีพรับราชการของ “เทอร์โบ” แม้จะไม่รวย เพราะรับราชการเป็นงานอาชีพหลัก

แต่ก็ไม่จน

เพราะ “เทอร์โบ” ถือว่าความรวยหรือความจน อยู่ที่ความ “พอ”

ครับ เมื่อมีความพอ คือมีความพอทั้งเงิน และมีความพอทั้งตำแหน่ง

คนเราเมื่อมีความ “พอ” ชีวิตก็มีความสุข

ทำงานอาชีพไหนก็ตาม หากทำอยู่นาน ๆ แล้วเลิกทำโดยทันที ย่อมต้องมีปัญหา

เพราะสิ่งใดก็ตามที่ทำเป็นกิจวัตร ก็เกิดความเคยชิน

หากไม่ได้ทำสิ่งนั้น ก็อาจจะหงุดหงิด

* ลงในวารสารข้าราชการ ประจำเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2544

เคยพบเห็นข้าราชการที่เกษียณอายุหลายคน ที่ในชีวิตราชการเป็นคนที่กระฉับกระเฉง
ว่องไว แม้ว่าอายุจะมากแล้ว

แต่พอเกษียณอายุไปเพียงไม่กี่ปี

ท่าทางเปลี่ยนไปมาก พอ ๆ กับจากหน้ามือเป็นหลังมือ

ท่าทางดูเหนื่อยหน่าย ไม่คล่องแคล่วว่องไวเหมือนเดิม ดูจะแก่ตัวมากขึ้น

พูดง่าย ๆ ก็คือ ดูเหี่ยวไปมากเหลือเกิน

นั่นเพียงบางคนนะครับ เพราะบางคน หลังเกษียณอายุ ดูหน้าตาสดใสเปล่งปลั่ง
กระชุ่มกระชวย

ดูท่าทางมีความสุขเหลือเกิน

คงจะปล่อยวางไปเยอะ

คนสองคนที่กล่าวถึงนั้น จากการสอบถามทราบว่ามีการดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุ
ต่างกัน

คนแรกเกษียณอายุแล้ว ไม่ได้ทำอะไร อยู่กับบ้านเฉย ๆ

ส่วนคนหลังนั้น มีกิจกรรมในชีวิตตามสมควร

คนเรานั้นถ้าไม่มีอะไรจะทำ ชีวิตก็จะเหงา แล้วก็แก่เร็ว

แต่ถ้าทำมากเกินไป ร่างกายก็คงจะรับไม่ไหว คงจะแก่เร็วเหมือนกัน

ต้องเดินสายกลางละกระมัง ถ้าหากจะให้มีความสุขหลังเกษียณอายุ และมี
ความสุข

ดังนั้น คนที่กำลังจะเกษียณอายุ คงจะต้องเตรียมตนเองว่าจะทำอะไรหลังจากเกษียณอายุ
ราชการไปแล้ว

สำนักงาน ก.พ. ก็ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้

จึงได้จัดโครงการปัจฉิมนิเทศข้าราชการเกษียณอายุขึ้น โดยดำเนินการเรื่องนี้ในปี
งบประมาณสุดท้ายในชีวิตราชการของผู้ที่จะเกษียณอายุ

หลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. จัดให้ มี 2 หลักสูตร

หลักสูตรที่ 1 มีเพียง 1 วัน จัดบรรยายให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพและคุณค่าของชีวิต

หลักสูตรนี้ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

สำหรับหลักสูตรที่ 2 นั้น จัดถึง 4 วัน

โดยจัดบรรยาย สัมมนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และกิจกรรมร่วมกัน

เขาจัดที่มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยปีงบประมาณนี้ เขาจัดถึง 20 รุ่น

เสียค่าใช้จ่าย คนละ 6,700 บาท

เบิกจากต้นสังกัดได้ 5,700 บาท และที่เบิกจากทางราชการไม่ได้ ต้องจ่ายเงินส่วนตัวเพียง 1,000 บาท

พบปะเพื่อนฝูงหลายคน บ่นว่า ทำไมสำนักงาน ก.พ. ไม่จัดหลังเกษียณอายุไปแล้ว

เพราะยังมีงานที่ต้องทำอีกมาก ไม่มีเวลาไปเข้ารับการอบรมนี้ได้

เป็นประเภทขยันว่างั้นเถอะ แต่ก็ไม่ทราบว่า จะขยันเอาเฉพาะปีสุดท้ายหรือเปล่า

เพราะแค่ 4 วัน เท่านั้น น่าจะสะดวกได้

จะด้วยเหตุใดก็สุดเคา แต่เมื่อได้รับคำตอบก็เห็นด้วย

คำตอบก็คือ หากพ้นจากราชการไปแล้ว ก็ต้องจ่ายเองทั้ง 6,700 บาท

เพราะราชการไม่จ่ายค่าฝึกอบรมให้ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว

ในความเป็นจริง “เทอร์โบ” คิดว่า เป็นการซ้ำเกินไปเสียอีก ที่เตรียมตัวเกษียณอายุในปีสุดท้ายของการรับราชการ

ผู้ที่จะเกษียณอายุราชการนั้น ควรที่จะเตรียมตัวไว้แต่เนิ่น ๆ

เพราะอาชีพหลังเกษียณอายุบางอาชีพนั้น ต้องใช้เวลา

ไม่ได้เพียงแค่พูดเฉย ๆ เพราะตัว “เทอร์โบ” ซึ่งใกล้จะเกษียณอายุกับเขาเหมือนกัน ก็ได้เตรียมตัวไว้ก่อนแล้ว

และการเตรียมตัวของ “เทอร์โบ” นั้น ก็ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน

ดังที่ได้กล่าวตอนต้นว่า “อาชีพราชการไม่รวย แต่ก็ไม่จน”

“เทอร์โบ” จึงพอจะมีสมบัติจากการทำงานอยู่บ้าง

มีที่ดินกับเขาอยู่บ้าง อยู่ในปริมณฑลนี้แหละครับ แต่ก็มีเพียง 230 ตารางวา

เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำสวนไว้เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งไว้ออกกำลังกาย หลังเกษียณอายุ

เนื่องจากที่ซึ่งมีอยู่นั้น เป็นที่นา และลุ่มพอสสมควร
 หากจะถมที่ เฉพาะค่าถมก็คิดแล้วเป็นเรือนแสน และก็มากกว่า 1 แสนเสียด้วย
 นึกถึงการที่เคยไปเยี่ยมชมไร่นาสวนผสม ตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แวนหนึ่งในความคิด จะใช้ทฤษฎีของพระองค์นี้แหละมาทำสวน
 คิดแล้ว ไม่ได้คิดเปล่า ลงมือขุดสระในที่ที่มีอยู่ แล้วใช้ดินที่ขุดขึ้นมาถมที่ที่เหลือ
 ไม่อาจทำไร่นาสวนผสมตามเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องตามแบบของพระองค์ท่านได้
 เพราะต้องใช้ดินเป็นจำนวนมากเพื่อถมที่ให้เท่าถนน ดังนั้น พื้นน้ำและพื้นดินจึงอยู่ใน
 สัดส่วนประมาณครึ่งต่อครึ่ง

พูดถึงครึ่งน้ำก่อน เพราะง่ายดี หลังจากสูบน้ำใส่จนเต็มสระ ใส่รำข้าว ใส่ปุ๋ย เพื่อสร้าง
 แพลงตอน (Planton) ให้เป็นอาหารปลาพอสสมควรแก่เวลาแล้ว

ก็ปล่อยปลาลงบ่อ ประมาณ 5,000 ตัว
 สัปดาห์หนึ่งก็ใส่แหนให้มันบ้าง ใส่เศษผักให้มันบ้าง
 ตอนนี้ตัวโต พอจะจับขายได้แล้ว แต่ก็มีปัญหาว่าไม่ทราบจะจ้างใครจับ และจะไปขายที่
 ไหน

ท่านผู้อ่านท่านใด ทราบก็ช่วยอนุเคราะห์บอก “เทอร์โบ” ด้วย
 นี่เป็นปัญหาหนึ่งที่รัฐบาล “คิดใหม่ ทำใหม่” จะช่วยแก้ปัญหา
 เกษตรกรรายย่อย มีปัญญาสร้างผลผลิตแล้ว ไม่มีที่จำหน่ายหรือไม่ทราบว่าจะจำหน่ายที่
 ไหน

อีกครั้งหนึ่ง ก็เป็นพื้นดิน ซึ่งเป็นเรื่องยากและเป็นเรื่องใหญ่ เพราะต้องปลูกพืช
 “เทอร์โบ” ปลูกทุกอย่าง ทั้งต้นไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว มะม่วง มะนาว มะยม ขนุน
 สะเดา สะตอและแค

ส่วนไม้ล้มลุกก็มี เช่น ผัก พริก แพง ปลูก ตะไคร้ ใบกระเพรา โหระพา และแมงลัก
 อย่าตกใจว่ามีเนื้อที่นิดเดียว ทำไมปลูกตั้งเยอะ
 เกษตรกรตัวจริงเขาสอนว่า แรก ๆ ก็ปลูกไปเยอะ ๆ ก่อน หากโตขึ้น ไม่พอใจก็ตัดทิ้งได้

การทำลายง่ายกว่าการสร้างอยู่แล้ว

แม้จะมีเนื้อที่ไม่มาก แต่เมื่อปลูกพืชลงไปแล้ว ก็ต้องดูแลรักษา
ที่สำคัญก็คือน้ำ

แม้ว่าจะมีน้ำในสระ แต่ถ้าจะให้ตักน้ำหรือวิดน้ำขึ้นมารดต้นไม้
คงต้องเริ่มทำสวนตั้งแต่เด็ก ๆ หรือหนุ่ม ๆ ละกระมัง

เริ่มต้นตอนแก่ ก็คงต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย

ก็เป็นเทคโนโลยีธรรมดา คือใช้เครื่องปั้มน้ำ

แต่เครื่องปั้มน้ำก็ต้องใช้ไฟฟ้า

ไปติดต่อการไฟฟ้านครหลวง เขาก็บริการคืนะครับ แต่เนื่องจากสวนของ “เทอร์โบ” อยู่
ห่างจากเสาไฟฟ้าที่มีอยู่เดิม ประมาณ 9 ต้น

ไฟฟ้าเขาจะออกค่าเสาและสายให้ไม่เกิน 4 ต้น

ส่วนที่เหลือ “เทอร์โบ” ต้องออกค่าเสาและค่าสายไฟฟ้าเองประมาณ 5 ต้น

อยากได้ไฟฟ้าเขานี้ครับ ก็ต้องกัดฟันออกค่าปักเสาและค่าสายไฟฟ้างดงกล่าว

ยังดีที่ยังเป็นเรือนหมื่น ไม่เหมือนเป็นเรือนแสนเหมือนชาวบ้านแถวนั้น โคนเรียกเก็บ
ก่อนหน้านี้

ตอนสร้างสวนใหม่ ๆ ก็สร้างกระท่อมไว้หนึ่งหลัง

เป็นกระท่อมไม้ไผ่และหลังคามุงจาก

หลังจากไปทำสวน เกือบทุกวันหยุดราชการ

ฝนตกแรง ๆ ก็เปียก ก็เลยมีความคิดจะสร้างบ้านเล็ก ๆ ซักหลัง

ทำเป็นรีสอร์ทส่วนตัวว่างั้นเถอะ

แต่ถ้ามีบ้าน ก็ต้องมีน้ำประปา

ซึ่งคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา เพราะสวนอยู่ห่างจากท่อเมนของการประปานครหลวงเพียง
ประมาณ 800 เมตร เท่านั้น

แต่เมื่อติดต่อไปที่การประปานครหลวง

คำตอบก็คือ ไม่อาจจะวางท่อไปถึงที่สวนได้

ไม่คุ้มกับการลงทุนเพราะมีบ้านอยู่ในบริเวณนั้นเพียง 5 ครัวเรือน

ได้รับคำตอบแล้วก็สะอึกครับ

เพราะทั้งการไฟฟ้านครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาค เป็นรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาด
คงลืมหน้าที่หลักของรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งนี้ว่า เป็นการบริการด้านสาธารณูปโภคให้
แก่ประชาชน

ไม่ใช่ทำเหมือนกับธุรกิจเอกชน ที่บริหารโดยยึดถือ “กำไร” เป็นที่ตั้ง

แต่คิดว่า หากมีคู่แข่ง ทั้งไฟฟ้าและน้ำประปาเมื่อใด

เอกชนก็คงจะลงทุน

เพราะไฟฟ้าและน้ำประปา เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ประชาชนจะตัดสินใจว่าสร้าง
บ้านในที่ของตนเองหรือไม่

เมื่อมีน้ำประปาและไฟฟ้า ก็จะมีคนไปอยู่มากขึ้น

รายได้จากการขายผลผลิตคือไฟฟ้าและประปาก็จะมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

คงไม่คิดแบบผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งนี้หรอก

แค่ลงทุนผลิตสินค้าเท่านั้น ไม่ต้องมีฝ่ายขาย เพราะผู้ซื้อต้องง้อซื้อ

และหากอยากซื้อ ก็ต้องมาซื้อถึงที่ผลิตหรือไม่ก็ต้องหาทางนำสินค้าไปใช้เอง

ต้องปักเสา พาดสายสำหรับไฟฟ้า และต้องเสียค่าท่อประปาเอง

แต่เมื่อผู้ซื้อลงทุนไปแล้ว สมบัติเป็นของการไฟฟ้าและของการประปา

คนที่มาขอซื้อไฟฟ้าและประปาใหม่ ก็สบายไป เพราะไม่ต้องชำระเงินค่าสิ่งเหล่านี้อีก

ยุติธรรมสำหรับผู้บุกเบิกคนแรกหรือไม่

ที่จริง ไฟฟ้าและน้ำประปาเป็นสาธารณูปโภค

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตนครหลวงนั้น ทุกพื้นที่น่าจะให้บริการที่ดีแล้ว

แต่ก็ยังมีเสียงบ่นเสียงว่าทางสี่ต่าง ๆ อยู่โดยตลอด

ว่าในเขตนครหลวงและเขตปริมณฑล ไม่มีไฟฟ้าและประปาใช้

เพราะแนวคิดของรัฐวิสาหกิจทั้งหลายไม่ได้คิดถึง “การให้บริการ”

มันแต่จะคิดแบบธุรกิจ คือเอากำไรมาก ๆ

และกำไรทั้งหมดก็ไม่ได้นำเข้าหลวงทั้งหมดหรอก

ก่อนจะนำเข้าหลวงนั้น ได้นำมาเป็นโบนัสให้แก่ตนเองและพนักงานก่อนแล้ว

ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเป็นอย่างยิ่ง

อยากให้รัฐบาล “คิดใหม่ ทำใหม่” เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาเป็นคู่แข่งเร็ว ๆ
ถึงตอนนั้นแหละ ท่านไม่มีโอกาสผูกขาดอีก

ซึ่งอาจจะสายเกินไปแล้วก็ได้

และก็คงไม่ทำเหมือนพนักงานองค์การโทรศัพท์ที่ทำกับธนาคารหนึ่งมาแล้วนะ
ที่เรียกร้องให้พนักงานทุกคนถอนเงินจากธนาคารนั้น ไปฝากกับธนาคารอื่น
เพราะธนาคารแห่งนั้น ไม่อาจทนการรับบริการจากองค์การโทรศัพท์ได้
แต่หันไปใช้บริการของบริษัทเอกชนแทน

“เทอร์โบ” จึงอยากให้รัฐบาลเปิด โอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาเป็นคู่แข่งในการบริการ
ไฟฟ้าและประปา

เพื่อให้ประชาชนมีทางเลือก และได้ให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
จะได้ไม่เกิดปัญหาเช่นกรณีของ “เทอร์โบ”

ในกรณีที่ยังไม่อาจให้มีคู่แข่งเกิดขึ้นได้เร็วนัก

ก็ขอฝากรัฐบาลชุด “คิดใหม่ ทำใหม่” ด้วย

ช่วยให้นโยบายแก้รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นสาธารณูปโภค

ให้คำนึงถึงการบริการ มากกว่าการ ได้กำไรที่เป็นตัวเงินมากนัก

ขอให้นึกถึงว่า กำไรคือการที่ประชาชนได้รับบริการที่ดี

หวังว่าความหวังที่ฝากไว้คงไม่ลอยไปตามลม

เพราะประโยชน์ส่วนใหญ่จะตกอยู่แก่ประชาชน

ไม่ใช่เฉพาะประชาชนในเขตนครหลวงหรือในเขตปริมณฑลหรอก

ประชาชนคนไทยทั้งประเทศนั่นแหละ
